DUFA Dansk Ugandisk Venskabsforening
Danish Ugandan Friendship Association

Nyhedsbrev nr. 23. Februar 2022

Er Mikrofinans den vigtigste medspiller i vores nu afsluttede 3-årige projekt?

I dette nyhedsbrev skal vi beskæftige os med **økonomi.** Det er ikke meningen, at brevet skal være 'en tør gammelmandsforelæsning fra universitetet', men **en Safari og en refleksion** over, hvorfor medlemmerne i PHCS giver top point til deres **V**illage **S**aving and **L**oan **A**ssociations **(VSLA).** Vi har nemlig haft **en medspiller**, som vi ikke har givet ret meget plads før, men som måske er **den største faktor** for en oplevelse af øget velfærd. Der sker nemlig økonomiske transaktioner i gruppen "under the mango trees", som har en stor effekt i hjemmene.

I projektet, som vi netop har afsluttet, har VSLA været en del af bevillingen. Der var afsat midler til undervisningen indenfor de første måneder af projektets start i juli 2018, og VSLA blev monitoreret i oktober samme år. Undervisningen blev varetaget af Fred, der var ansat ved PHCS.

I kooperativet, hvor farmerne er fattige folk uden startkapital, kan det f.eks. dreje sig om at låne til en ko og at blive i stand til at lave "business", dvs. at have andre indkomstmuligheder end at dyrke jorden, som er af stor betydning for, hvordan familien overlever **tørke, oversvømmelse -** og i de sidste 2 år også problemer med **afsætning af landbrugsafgrøder** til markedet pga. **corona restriktioner.**

Vi vil tage jer med på tur i nogle enkelte VSLA grupper. Fortælle om gruppernes oplevelser og sidst, men ikke mindst, vil vi reflektere over metoden.

Medlemmerne siger:

"We learned how to keep money,

got access to loans,

are able to pay school fees,

we became motivated to get money regularly,

and it gave development at home"

PHCS har hjulpet med at oprette og drive VSLA grupper, hvor medlemmerne mødes ugentligt for at spare op og uddele lån til hinanden. Medlemmerne er meget glade for deres **"bolichap".**
Opsparingen og muligheden for lån giver tryghed i hverdagen overfor uforudsete udgifter.

Først lidt historie:
"Village Saving and Loans Associations" er en særlig type af **Mikrofinans.** Mikrofinans er en finansieringsform, hvor mindre kapitalstærke personer kan opnå finansielle ydelser, som omfatter både udlån, opsparing, forsikring og pengeoverførsler. I 2006 opstod der stor opmærksomhed omkring mikro-lån, da **Nobels Fredspris gik til Grameen Bank og dens stifter Muhammad Yunus,** som er en af pionererne indenfor denne finansieringsform. Mikrofinans har bredt sig fra Bangladesh til hele verden, og er også blevet populære som både forretnings- og bistandsmodel i mange afrikanske lande. Lånene gives f.eks. til kvinder, og gør det muligt for grupper af fattige, at

låne mindre beløb ved at stille hinandens tilbagebetalinger som sikkerhed. Formålet med lånene er, at man **investerer i noget, der kan give indtjening**. Det være til en ko, symaskine, kiosk, som kan sikre en fremtidig indtjening. Men du skal have en eller anden form for kapital i forvejen for at få lån. Et fejlslagent lån kan, hvis du ikke kan betale 'slå dig længere tilbage', end hvor du var før, du optog lånet - så der er en bagside/gældsfælde.
DUFA har i mange år været medlem af: 'Dansk Forum for Mikrofinans', hvor forskningsresultater præsenteres og medlemmer udveksler erfaringer. I vores projektområde i Uganda er det muligt for grupper med en velorganiseret VSLA at blive registreret hos subcounty (kommunen) og herefter få adgang til statsstøttede mikrolån.

Et 'tilfældigt' feltbesøg hos gruppen "Laruda", der mødes hver fredag

"the money basket and the bank"

Og her ses det koncentrerede arbejde med selve VSLA procedurerne!

"På mødestedet sad omkring 35 kvinder og 5 mænd med kassen til opsparingen. En af de få mænd sad med kassebogen og var i gang med at indføre den ugentlige opsparing fra medlemmerne. De fleste kom med 5000 sh. Det svarer til 2 ½ kg majsmel eller lidt mindre end ½ kg kød. Nogle kom også med større beløb. En kvinde stemplede i det enkelte medlems bankbog. En stjerne for hver 5000 sh. En anden kvinde holdt styr på kassebeholdningen. Efter at alle havde afleveret deres opsparing og fået deres stempel, var det tid til at dele lån ud og tage mod afdrag på tidligere lån. Til sidst betalte alle 500 sh. til en social fund, som kan deles ud til dem, der behøver.

Denne gruppe har gennemgået en bemærkelsesværdig udvikling de sidste år. Før bestod den af nogle få mænd med relativt meget jord, som dyrkede soja til kooperativet. Sidste år, da jeg besøgte gruppen, var den blevet udvidet med 10-15 kvinder og de havde startet opsparing, men der var ikke helt styr på det. Nu har de fået styr på både ind - og udbetalinger, og de havde haft en god sum at dele ud af ved juletid, hvor de får indbetalingen retur med renter. Lånerne betaler 5 % hver 3. måned i rente. Alle andre grupper, som jeg har besøgt, sparer også op. Alle grupper siger også, at de samarbejder om landbrugsarbejdet, og nogle grupper samarbejder også om salget" (fra Karen Ingrids feltarbejde).

Gruppen Bed Iwora er ikke helt begejstret for konceptet.

"Bed iworo" er en gruppe bestående mest af ældre enker. De har registret sig i deres område. Det har givet dem mulighed for banklån, "*but the conditions are too tough*", og gruppen har opgivet indtil videre.

Selv i corona tiden, hvor det ikke var muligt at mødes, fortsatte flere af grupperne.

Medlemmerne kom med deres penge til kassereren.

En del grupper stoppede dog opsparingen midlertidig, men af dem, som Karen Ingrid mødte, havde alle, undtagen én, startet op igen.

Corona har ført til, at der nu er kommet et nyt værktøj i deres box: **Håndsprit!**

Reflektioner over metoden.
Vi har nu haft jer på en lille Safari blandt nogle af grupperne i PHCS: **Laruda** og **Bed Iworo,** og i Nyhedsbrev nr.19: **Imak Ochun Ikwan.** Alle grupper har haft noget at sige, som er vigtigt for vores videre arbejde. Effekten af VSLA rækker ud over det økonomiske:
"The project has unveiled for us how important the VSLAs are for the creating resilience for the members and for building trust among them. This has been missing in the cooperative where debt to the cooperative became a big problem. Earlier, the VSLA mainly involved women. Now both men and women are members and appreciate the VSLA. In the VSLA, it is not accepted that somebody (the influential men) use their position in the group or the local society to not paying back debt".
(Citat fra vores afsluttende rapport til CISU)

VSLA har været som en **'øjenåbner'** for alle i kooperativet. Uanset manglende færdigheder i at skrive eller læse, så er VSLA metoden 'soleklar', måske den egentlige medspiller! Den er special designet. Grupperne har taget den til sig. Er metoden klar for alle og accepteret, så kører det uden indblanding fra PHCS – **den er selvforvaltende.**

Som en **katalysator** har vi været der (ganske vist på stor afstand) og sat noget i gang. Vi har set, hvordan det virker, men det bedste er dog oplevelsen af at se folk er begyndt at **tro** på hinanden, **hjælpe** hinanden og være **fælles** om nogle tiltag. Det har virkeligt rykket. Det er ikke nødvendigvis manden, der har pengekassen, det kan også være konen. Min tanke går på et tillidsbaseret samfund, som vi har i Danmark. Måske er VSLA metoden det vigtigste redskab til udvikling.

Kredit til Karen Ingrid for billedmateriale og indblik i hendes feltrapporter.

Med venlig hilsen Gwilli, informationsmedarbejder i DUFA.